



Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitur Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In septem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

In Apolog.
de fuga.

quali collecta continentur omnia officia & ministeria, ad eius consecrationem ac perfectionem necessaria: ac proinde omnes etiam excellentie ac virtutes necessariae ad ea, ut oportet, obeunda. Ac propterea S. Gregorius Nazianzenus dixit: quemadmodum caput & cor excedunt reliquas corporis partes: ita Praelatum excedere debere reliquos fideles: nam ipsum debere esse tanquam cor, ex quo reliquorum vita procedat; & tanquam caput, quod in suis officijs eos gubernet. Ac propterea etiam ad Episcopum spectant officia sacrificandi, orandi, confessiones excipiendi, docendi, praedicandi, gubernandi, ac iudicandi; ac propterea confirmandi baptizatos, ordinandi Sacerdotes, ac Ministros; & alios consecrandi, qui praestent idem officium, quod ipse: ut ex hoc intelligant, debere se habere omnes perfectionis gradus, qui in alijs sunt distributi.

§. II.

VT QUAE haecenus dicta sunt distinctius intelligantur, subiiciemus imaginem quadam & exemplar veteris Testamenti valde proprium, Summi Sacerdotis scilicet, qui praeferebat magnitudinem & dignitatem officij sui in ornatu vestium Sacerdotalium; & nominationem duabus rebus valde ad nostrum institutum accommodatis. Altera quod esset texta ex preciosissimo stamine, quod esse poterat, cum admiranda varietate, a *ex bysso retorta, hyacinto, purpura, coccoque bistrincto*, & in aliquibus etiam inferebantur aliqua fila aurea. Altera quod exornarentur varijs lapidibus, valde preciosis, in ipso rationali quod pectus cooperiebat, erant *duodecim lapides in quatuor Ordines distributi, tres in singulis in clavi auro, & in eis sculpta erant nomina filiorum Israel; in singulis lapidibus nomina singulorum per duodecim Tribus. Alij quoque duo lapides preciosi erant in utroque latere super humerali: in vno lapide ad humerum dextrum erant sex nomina filiorum Israel natu maioru; in lapide ad sinistru nomina alioru sex natu minoru: & lapides erant inclusi & circumdati auro. Hic torus ornatus figura erat heroum virtutu quae praelucere debebat in Iesu Christo D.N. Summo Nouae legis Pontifice, & in Episcopis ac Praelatis; quos ille erat in sua Ecclesia collocaturus. Quemadmodum ipsa etiam affirmat in consecratione Episcoporum, ornans Deum in quadam collecta: ut *quicquid illa velamina in fulgore auri, in nitore gemaru, & in multimodi operis varietate signabant, hoc in eius viribus actibus, clarescat. Praelati enim non in vna tantum virtute, sed in omnibus praelucere debent; conando semper praestantioribus eorum omnia sua opera texere; seseque eis induere ac exornare. Et primam quidem (ut S. Gregorius ait) splendere in eis debet bysso retorta, puritas scilicet conscientiae; adhibita mortificatione omnium earum, rerum, quae possunt eam**

2. Exodi 28,
3. 9. 17.

2. Pastor. c. 3.

aliqui

aliquâ culpa maculare. *Hyacinthus* item rectæ intentionis, quæ respicit cælestia, nõ fluctando ad fines terrenos. *Purpura* quoq; patientiæ regia, quæ dominium præbet homini sui ipsius; & peccatus ac robur ad magnas persecutiones & molestias tolerandas, satisfaciendi causa officio suo, eiusque obligationibus. *Coccus* etiam *bus tintus* charitatis cum utroque suo actu, amoris scilicet Dei & proximorum: ita ut omnia sua opera duplici hoc amore perficiat. *Aurum* denique sapientiæ cælestis, contemplando scilicet res æternas; & cautè administrando temporales.

ADHVC tamen distinctius apparent hæc virtutes in duodecim preciosis lapidibus aut cælatis: ad significandum (vt ait Beda) quòd sapientia cælestis, siue charitas, quæ est regina virtutum, eas ambit, tuetur, & exornat; tribuitque perseverantiæ coronam: sunt autem in quatuor ordinibus, in singulis tres: præcipuè enim exornari debent quatuor virtutibus, quas vocamus Cardinales, fundatas super fidem trium Diuinarum personarum, *Quatuor*, inquit, *ordines gemmarum habet in pectore Sacerdos: quando omne, quod cogitat, prudentiâ circumspexit, fortitudine firmum, iustitiâ eximium, temperantiâ à malis omnibus fuerit secretum.* Sed ijdem ordines trinas habet gemmas, cum eadem prudentia, fortitudo, iustitia, & temperantia, sanctæ Trinitatis fuerint fide consecratæ, & S. Hieronym. addit: ex contritione harum quatuor virtutum reliquas omnes procedere, per duodecimum numerum significatas. Nam (vt S. Thomas dixit) omnes virtutes morales ad has quatuor reducuntur. Sed quoniam spiritus Sanctus non frustra duodecim hos preciosos lapides elegit ac designauit, ad vestes Sacerdotales exornandas: de quibus lapidibus dixit S. Ioannes in Apocalypsi, *b quod essent duodecim fundamenta ciuitatis cælestis: explicabimus hic breuiter heroicas virtutes per lapides illos significatas, seruatò quadruplici ordine earum, in quibus Prælati debent præluere.*

IN primo ordine erant *Sardius, Topazius, Smaragdus* **SARDIUS** qui coloris est ignei, terretque feras, est feruens zelus, qui ignis instar contendit; omnia vitia ad eò strenuè comburere, vt metum incuriat peccatoribus: ipsosque Demones exterreat. **TOPAZIUS** quem Plinius omnium lapidum preciosissimum appellat, est incensus Dei & proximi amor: actus scilicet charitatis, ex qua oritur zelus, estque omnium virtutum præstantissima, splendens varijs coloribus, valde accensis, auri præcipue præstantissimi: habetque in se omnium splendorem: cui propterea Apostolus tribuit omnium illarum opera. **SMARAGDVS** excellentissimi coloris vitidis, est virtus spei, visum reficiendis ac recreantis, erigitque cor ad firmam fructus laborum suorum ac præmij spem. Hæc tres virtutes ad eò debent esse Prælati propriæ ac familiares, vt eas meritiò debeant primo loco collocare, sese eisdem exornare: vt eâ quam eorum Status exigit excel-

apud Lipoman in Cæcena Exodi 28.

Epistola ad Tabulam.

2.2. fore per totam.

b Apocal. 21.

14. vile Alcazar ibi annos, 6 sequent.

Riber. in c. 21. Apocal. lib. 33. c. 8.

1 Cor. 13. 4.

entia & amplitudine splendeant. His tamen lapidibus accedebat secundus ordo, in quo erant *Carbunculus, Sapphirus, & Iaspis*. **CARBUNCULUS**, qui nocte splendet, & circumstantes illuminat, est virtus dominique sapientie celestis: cui coniungitur scientia humana, ut noverit Prelatus, subditorum errores, & ignorantias dissolvere, eosque in milia huius vite nocte illustrare. **SAPPHIRUS**, qui est coloris celestis habet quo aliqua punctula, auri est serenitas, & quies conscientie, & vite que- dam celestis, ad similitudinem celestis Adami, multis ac varijs amara affectibus infertis: quibus anima pulchrior & elegantior redditur. De quibus Ieremias dixit antiquos: *Carbunculus fuisse Sapphiro pulchrior*. **IASPIS**, qui est lapis solidus, & fortis ad columnas & edificia (nam Solomon dicit: structuram muri civitatis celestis esse ex lapide *Iaspide*, quem inter duodecim lapides primo loco collocat) significat virtutem Fidei, que fundamentum est vite Christiane ac perfecte; & omnium eorum, qui sunt futuri columne Ecclesie, eiusque pondus sustentaturi. Ex quoniam **IASPIS** (teste S. Hieronymo & Glossa Interlineali) prodest contra phantasias, siue phantasmata: etiam in hoc symbolum Fidei, que inanes hereticorum phantasias & apprehensiones evanescere facit, sicut omnium superbiorum arrogantium sibi, quod valde sint sapientes. Persuadeant itaque sibi Prelati, quod ad bene fungendum officijs suis, debeant esse solidi ac fortes in fide sicut *Iaspis*; quieti & pulchri in spirito, sicut *Sapphirus*; & splendentes in verbis & operibus sicut *Carbunculus*.

c Thron 47.

In Isai. 54. In Exodi. 28

Lib. 17. Etymolog.

ADDENDVS tamen tertius est preciosorum lapidum ordo, in quo collocantur *Ligurius, Achates, & Amethystus*. **LIGURIUS** siue *Lincurius* coloris caerulei, siue electri (quem S. Isidorus ait fieri ex vrina lynceis congelata) significat virtutem humilitatis, que etsi valde sit preciosa, oritur tamen ex cognitione propria nostrarum utilitatum ac miseriarum. Ad quam tamen producendam opus est lynceis oculis, quibus quis sese agnoscat, & contemnat, etiam si magna habeat Dei dona, coniciens oculos in suum vile principium ac finem: siquidem verè est pulvis, & in pulverem convertendus. **ACHATES**, qui niger est lapis cum aliquibus circularibus albis, significat virtutem poenitentie, luctus & planctus ob peccata propria & aliena proximorum quos aliquo modo contingunt. Non tamen est adeo merita luctus, ac desolatio, ut non respiret aliquantulum ob cadore indulgentie, que tali medio obtinetur. **Amethystus**, qui est coloris purpurei siue sanguinei est virtus patientie, tolerantis innumeros labores ob Dei gloria & bonitatem, usque ad proprii sanguinis effusionem: ubi ad resistendum peccatis, aut ob salutem suarum ovium, opus erit. Hæ virtutes perfectioribus preciosis lapidibus quarto ordine collocatis, *Chrysolitho, Onix, hyacintho, & Beryllo*. **CHRYSOLITHUS** siue *Tarsis*, qui videtur aurum pellucidum

similis

simile colori marino, est paupertas spiritus, & contemptus rerum omnium huius mundi cū excellenti quadam cordis generalitate; quia omnia reputat tanquam stercus & sordes, vt Christum lucrificat. Quamuis enim retinere possit res aliquas temporales, sitque ei viuendum in pelago curarum, quas negociorum varietas adfert: nihil tamen eorum debet ipsi adhærescere; sed tanquam preciosus lapis debet super omne, quod terrenum est eminere: sicut Angelus ille, quem vidit Daniel, cuius corpus erat quasi Chrysolithus: quos significabatur excellentia eius super omnes, qui viuunt in corpore carneo. **ONYCHINVS** est figuræ & coloris cuiusdam vnguis cum ingenti candore: & significat virtutem castitatis & puritatis corporis & spiritus: vt in carne viuatur, non seruatis legibus carnis, sed cum ea e cordis mundicie, cui Dei visio promittitur. Qui lapis tanti est momenti pro Sacerdotibus, vt cū Summus Sacerdos ex reliquis lapidibus singulos tantum gestaret; huius tamen gestabat duos super humeros: ad significandum puritatem, quam Sacerdotes custodire debent in omnibus suis actionibus, & oneribus officij sui. Aduertit autem S. Isidorus: aliquos ex his lapidibus tres habere colores; in parte infima nigrum, in media album, in suprema sanguineum. Qua varietate significatur: quod per tristitiā peccatorum obtrineatur candor & puritas anime; & hæc perficiatur virili ac generoso animo pugnandi, vsque ad sanguinem, ad obtinendam victoriam. Vltimus lapis erat **BERILLVS** coloris flauis siue pallidi & quasi diluti, nec splendet nisi elaboretur in formam sex angulorū: & tunc ait, habere colorem inflammatum ad instar aquæ, in qua Sol reuerberatur. Estque figura virtutis temperantiæ, & abstinentiæ; compri-mentis impetus & propensiones carnis. Quæ temperantiæ, vt splendeat, elaboranda est, & polienda mortificatione sex circumstantiarum quæ illā reddunt perfectam. quantitatis scilicet & qualitatis ciborum, circumstantiarum temporis, loci, modi ac finis: in quo cibus sumitur. Tunc enim anima temperata, sit quasi aqua crystallina, in qua radij Solis iustitiæ reuerberantur per gratias & fauores ei exhibitos.

§. III.

HÆ sunt virtutes, quæ in Prælati præluere debent, tanquam signa sanctitatis status eorum propriæ, vt officio & muneri suo satisfaciant. Quod significabatur solenni illa inscriptione in medio lapidum duobus illis verbis: a *Doctrina & veritas*, quæ verba explicuimus, cum de prædicatoribus ageremus. Quamuis multò plura significent verba Hebræa: *Vrim & Thummim*, quæ alij interpretantur *illuminationes, perfectiones, seu puritates*: ad significandum, quod Prælati intra cor, & pectus suum habere debeant magnam lucem, puritatem. & perfectionem in veritate & doctrina; in virtute & sanctitate; ad purificandos, illuminandos ac perficiendos sibi subditos. Et quemadmodum Deus noster olim per

Sacer-

Isidorus lib
17 Etymo
log c. 14.
Vide Ribe-
ram supra.

d Danie.
10. 1

e Matt. 5. 3

lib 16. E-
tym. c. 8.

a Exodi. 28.
30 Leuit.
28.
Tract 6. c. 7
Vide Lipo-
man in lo-
cum Exodi.